

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 40/2026-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Dobrovičom, LL.M., Záhradnícka 27, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Nitra (pôvodne Okresného súdu Topoľčany) v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/240/2012, proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 6C/240/2012-679 z 29. mája 2023, proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/67/2023-738 z 26. októbra 2023 a proti postupu a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/94/2024 zo 14. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. novembra 2025 domáhal vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 11 ods. 1 a 3, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom a napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ je žalovaným v súdnom konaní žalobcov: 1. [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], 2. [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vedenom na Okresnom súde Nitra (pôvodne na Okresnom súde Topoľčany) pod sp. zn. 6C/240/2012 o nahradenie prejavu vôle na kúpnej zmluve o prevode spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach v k. ú. [REDAKOVANÉ], LV č. [REDAKOVANÉ] (pozemky a dom).

3. [REDACTED] ako predávajúca uzatvorila 28. septembra 2009 so sťažovateľom ako kupujúcim kúpnu zmluvu, na základe ktorej predávajúca ako vlastníčka spoluvlastníckeho podielu vo výške 1/2 k predmetným nehnuteľnostiam previedla svoj podiel na sťažovateľa. Po tom, ako sa žalobcovia dozvedeli, že sťažovateľ nadobudol spoluvlastnícky podiel k predmetným nehnuteľnostiam kúpnu zmluvou, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Topoľčany pod č. V 1938/2009 5. októbra 2010, listom adresovaným sťažovateľovi 7. mája 2012 si uplatnili právo z porušenia predkupného práva, a to tým, že žiadali uzavrieť kúpnu zmluvu, ktorou sťažovateľ prevedie svoj podiel k predmetným nehnuteľnostiam na žalobcov s tým, že kúpna cena bude vo výške podľa kúpnej zmluvy, na základe ktorej sťažovateľ nehnuteľnosti kúpil.
4. Okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 6C/240/2012-679 z 29. mája 2023 tak, že nahradil prejav vôle sťažovateľa ako predávajúceho na kúpnej zmluve o prevode spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach.
5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal sťažovateľ odvolanie.
6. Krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 8Co/67/2023-738 z 26. októbra 2023 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.
7. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie.
8. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5Cdo/94/2024 zo 14. augusta 2025 dovolanie sťažovateľa zamietol.

II. Argumentácia sťažovateľa

9. Podstatou argumentácie sťažovateľa je skutočnosť, že podľa jeho názoru sú postup a napadnuté rozhodnutia okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu arbitrárne a nepreskúmateľné.
10. Sťažovateľ namieta, že rozsudok okresného súdu je vnútorne rozporný, arbitrárny, zmätočný, narúša právnu istotu sťažovateľa. Okresný súd nerešpektoval právnu prax, zaužívané procesné postupy, rozsudok okresného súdu je prekvapivý. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení rozsudku spochybnil, že sťažovateľ a [REDACTED] v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy boli blízkymi osobami v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka, pričom tieto závery odôvodnil skutočnosťou, že [REDACTED] v konaní na Okresnom súde Topoľčany vedenom pod sp. zn. 5C/284/2007 uviedla v žiadosti o oslobodenie od súdneho poplatku, že hradí všetky náklady rodiny sama, a taktiež tým, že medzi sťažovateľom a [REDACTED] došlo k pôžičke. Súd prvej inštancie považoval tieto skutočnosti za kľúčové pri určení, že nejde o blízke osoby.
11. Medzi partnermi, ktorí sú si blízkymi osobami, i keď nie sú v manželskom zväzku, podľa sťažovateľa bežne dochádza k uzavretiu pôžičky. Partnerský vzťah dvoch ľudí nemusí nutne predikovať spoločné hospodárenie. Každý z partnerov má vlastnú domácnosť a zároveň žijú spoločne raz v jednej alebo druhej domácnosti, nemusia sa nutne vzájomne podieľať na pokrývaní vzájomných nákladov na ich individuálne domácnosti.
12. Kým sťažovateľ nemal právneho zástupcu, súd o blízkom vzťahu s [REDACTED] nebol informovaný. Súd pochybil, keď sťažovateľa neinformoval o skutočnosti, že ako osoba bez právneho vzdelania má nárok na právne zastúpenie v súdnom konaní. Súd tiež pochybil,

keď sťažovateľa neinformoval, že v prípade materiálnej núdze má nárok na právne zastúpenie právnym zástupcom určeným centrom právnej pomoci. Keďže sťažovateľ nemá právnické vzdelanie, dokedy nemal určeného advokáta, nemal vedomosť o tom, že má súd informovať o skutočnosti, že jeho vzťah s [REDAKOVANÉ] spadá pod definíciu blízkej osoby. Sťažovateľ súdu predložil fotografie zo štedrovečerných večerí, rodinných osláv vrátane okrúhlych výročí a dovolení, ktoré v priebehu rokov trávil spoločne so svojou partnerkou a blízkou osobou pani [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ a jeho partnerka, blízka osoba, spolu žili v jednej domácnosti viac ako sedem rokov. K prevodu vlastníctva nehnuteľností došlo v čase, keď bola [REDAKOVANÉ] vážne chorá a lekári jej nedávali veľké nádeje. Sťažovateľ sa o ňu v tom čase staral.

13. Ku skutočnosti, že pred prevodom nehnuteľností prevodkyňa – partnerka a blízka osoba sťažovateľa oslovila výzvou na uplatnenie predkupného práva [REDAKOVANÉ], a nie žalobcov, sťažovateľ uviedol, že prevodkyňa si vzhľadom na svoj ťažký zdravotný stav a skutočnosť, že v liste vlastníctva bola stále zapísaná pôvodná majiteľka, myslela, že sa vec vrátila do pôvodného stavu. Prevodkyňa nemala ani najmenší úmysel poškodiť žalobcov.

14. Čo sa týka toho, prečo došlo k prevodu vlastníckeho práva kúpnu zmluvou, a nie darovacou zmluvou, sťažovateľ uviedol, že prevodkyňa, partnerka a blízka osoba sťažovateľa mala veľmi zlé vzťahy so svojimi deťmi. Po rozvode jej prvého manželstva ostali deti s otcom a s ňou prerušili všetok kontakt. Vzhľadom na to, že prevodkyňi, blízkej osobe a partnerke sťažovateľa bolo diagnostikované vážne ochorenie a lekári jej nedávali veľké šance na prežitie, rozhodla sa vyporiadať svoje majetkové pomery. Vlastnícky podiel k nehnuteľnostiam predala za symbolickú cenu svojej jedinej blízkej osobe, a to sťažovateľovi. Prevod nechcela urobiť darovaním, aby po jej smrti nedošlo zo strany neopomenuteľných dedičov k započítaniu daru, čím by sťažovateľa dostala do nevýhodnej situácie.

15. Podľa sťažovateľa rozsudok krajského súdu je prekvapivý, arbitrárny, zmätočný, narúša právnu istotu sťažovateľa, je nepreskúmateľný. Krajský súd sa nevysporiadal s procesnými pochybeniami okresného súdu, naopak, konanie zaťažil procesnou vadou, keď tieto absolútne preniesol na sťažovateľa bez právnického vzdelania. Krajský súd opomenul skutočnosť, že vzhľadom na vzťah sťažovateľa a jeho partnerky [REDAKOVANÉ] ako blízkych osôb v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka súhlas s predajom spoluvlastníckych podielov na sťažovateľa nebol potrebný. Prevod na nehnuteľnostiach bol uskutočnený za stavu, keď ujmu, ktorú by utrpel sťažovateľ alebo [REDAKOVANÉ], by druhý z nich dôvodne pociťoval ako vlastnú ujmu.

16. Sťažovateľ zastáva názor, že najvyšší súd sa nevysporiadal s už uvedenými námietkami, ktoré boli pre napadnuté rozhodnutia kľúčové. Rozsudok najvyššieho súdu je zmätočný a nepreskúmateľný. Skutočnosť, že sťažovateľ a jeho partnerka, blízka osoba, pracovali v jednej spoločnosti ešte nevylučuje ich blízky vzťah. Sťažovateľ a jeho partnerka, blízka osoba, najprv nadviazali vzájomný blízky vzťah, až potom sa stali kolegami v práci. Nikdy spolu neboli v obchodnom vzťahu. Súd sa dostatočne nezaujímal o skutočnosť blízkeho partnerského vzťahu medzi sťažovateľom a [REDAKOVANÉ] z dôvodu, že táto skutočnosť bola súdu predložená až v momente, keď bol sťažovateľ v konaní zastúpený advokátom.

17. Sťažovateľ poukazuje aj na skutočnosť, že v čase, keď nadobudol podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam v jednej polovici, on nielenže bol blízkou osobou s [REDAKOVANÉ],

ale žalobcovia 1 a 2 ani neboli zapísaní ako podieloví spoluvlastníci k predmetným nehnuteľnostiam na liste vlastníctva.

18. Predmetná kúpna zmluva bola uzatvorená 25. septembra 2009 a v tom čase boli v katastri nehnuteľností zapísaní dvaja spoluvlastníci, a to pani [REDAKOVANÉ] s podielom 1/2 a [REDAKOVANÉ] s podielom 1/2. Pani [REDAKOVANÉ] si tak splnila svoju zákonnú povinnosť a predložila výzvu na uplatnenie si predkupného práva vtedajšiemu spoluvlastníkovi, ktorý bol zapísaný v katastri nehnuteľností. Aj z aktuálneho LV č. [REDAKOVANÉ] je zrejmé, že kúpna zmluva, ktorou sťažovateľ kúpil nehnuteľnosti od pani [REDAKOVANÉ], bola vložená do katastra nehnuteľností pod položkou výkazu zmien 46/09 a rozsudok Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 5C/284/2007 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6Co/70/2009 boli vložené do katastra nehnuteľností pod položkou výkazu zmien 48/09, teda až po samotnej kúpnej zmluve. Z uvedeného je podľa sťažovateľa zrejmé, že [REDAKOVANÉ] postupovala v zmysle zákona a ponúkla predkupné právo vlastníkovi, ktorý bol zapísaný v katastri nehnuteľností.

19. Nespokojnosť sťažovateľa spočíva aj v tom, že súdy prehliadajú skutkový stav, že konaniu vo veci predchádzalo konanie právnej veci žalobkyne [REDAKOVANÉ] proti žalovaným 1. [REDAKOVANÉ], 2. [REDAKOVANÉ], 3. [REDAKOVANÉ] o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy k nehnuteľnostiam a o určenie spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 5C/284/2007, keď žalovaní (identickí so žalobcami vo veci tejto ústavnej sťažnosti) podvodom po vydržaní identických nehnuteľností notárskou zápisnicou tieto nadobudli od spoluvlastníčky nehnuteľností [REDAKOVANÉ], a to pri ignorovaní predkupného práva [REDAKOVANÉ].

20. [REDAKOVANÉ] uvedené nehnuteľnosti nadobudla v súlade s platnou právnou úpravou na základe darovacej zmluvy od svojho otca, ktorý ich nadobudol právoplatným dedičským konaním po svojej sestre, ktorá ich nadobudla po poručiťke pani [REDAKOVANÉ] spolu s jej príbuznou pani [REDAKOVANÉ].

21. Žalobcovia sa rozhodli definitívne privlastniť si majetok, ktorý partnerka a blízka osoba sťažovateľa nadobudla od svojho otca, a znemožnili jej najprv jeho užívanie, neskôr slobodné nakladanie s vlastníctvom týchto nehnuteľností a zasahujú tak do súkromného a rodinného života sťažovateľa a jeho partnerky a blízkej osoby [REDAKOVANÉ].

22. Žalobcovia nevyzvali sťažovateľa na podpis kúpnej zmluvy, nehnuteľnosti si nechali previesť na seba bez toho, aby sťažovateľovi v zmysle kúpnej zmluvy odobrenej napádanými rozhodnutiami súdu kúpnu cenu uhradili v celosti do 3 dní od vkladu zmluvy do katastra nehnuteľností.

23. Sťažovateľ zastáva názor, že okresný súd bol niekoľko rokov nečinný, resp. jeho činnosť bola nesústredená, rozporuplná, zmätočná, bez opory v skutkovom stave. Okresný súd tiež opakovane a bezdôvodne požadoval od sťažovateľa rôzne poplatky, i keď tento bol v konaní od súdnych poplatkov oslobodený. Predmetné konanie sa začalo ešte v roku 2012, teda pred viac ako trinástimi rokmi. Teda konanie prebiehalo neprimerane dlho a dochádzalo v ňom k zbytočným priet'ahom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

24. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 11 ods. 1 a 3, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2 listiny, podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 dohovoru, podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu a podľa čl. 47 charty postupom a napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu.

25. Z podstaty sťažnostnej argumentácie vyplýva subjektívna nespokojnosť sťažovateľa s riešením otázky porušenia predkupného práva vo vzťahu k žalobcom 1 a 2. Z uvedeného dôvodu považuje sťažovateľ napadnuté rozhodnutia za arbitrárne a nepreskúmateľné. Sťažovateľ namieta aj zbytočné prietahy a neprimerane dlhé konanie na Okresnom súde Nitra (do 31. mája 2023 na Okresnom súde Topoľčany).

III.1. K namietanému porušeniu základných práv napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu:

26. Proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu bolo prípustné odvolanie, ktoré sťažovateľ aj využil. Z uvedeného vyplýva, že námietky sťažovateľa uvedené v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie preskúmal krajský súd napadnutým rozhodnutím.

27. Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu bolo prípustné dovolanie, ktoré sťažovateľ aj využil. Z uvedeného vyplýva, že námietky sťažovateľa uvedené v dovolaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu preskúmal najvyšší súd napadnutým rozhodnutím.

28. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že 1. decembra 2025 nadobudol účinnosť zákon č. 319/2025 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý zmenil § 132 ods. 1 tak, že ústavná sťažnosť je neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

29. Z toho vyplýva, že prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu neprípustnosti.

30. Z uvedeného dôvodu sa uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti v súlade s § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol z dôvodu neprípustnosti.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu:

31. Ústavný súd konštatuje, že z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd (a taktiež aj súd prvej inštancie a odvolací súd) posudzoval dve relevantné právne otázky, a to či medzi sťažovateľom a prevodkyňou [REDAKOVANÉ] bol blízky vzťah podľa § 116 Občianskeho zákonníka, pričom vtedy by bol prevod vylúčený z povinnej ponukovej povinnosti (predkupné právo), resp. či ponuka prevodkyne voči [REDAKOVANÉ] bola urobená voči správnej osobe (podielovému spoluvlastníkovi).

32. Pre účely posúdenia ústavnej sťažnosti sťažovateľa sa ústavný súd podrobne oboznámil tiež s obsahom odôvodnenia rozsudku okresného súdu a rozsudku krajského súdu, a to v súlade so svojím ustáleným právnym názorom, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok.

33. Sťažovateľ v rámci dovolania uplatňoval dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

34. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP sťažovateľ namietal, že konajúce súdy nesprávne posúdili otázku neexistencie vzťahu sťažovateľa a [REDAKOVANÉ] ako blízkych osôb podľa § 116 Občianskeho zákonníka. Sťažovateľ ďalej namietal aj to, že vzhľadom na vzťah sťažovateľa a [REDAKOVANÉ] ako blízkych osôb v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka súhlas s predajom spoluvlastníckych podielov v prospech sťažovateľa nebol potrebný.

35. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu v súvislosti s námietkami sťažovateľa o nesprávnom posúdení jeho vzťahu k [REDAKOVANÉ] ako blízkej osobe podľa § 116 Občianskeho zákonníka vyplýva, že argumentácia o partnerskom vzťahu sťažovateľa a [REDAKOVANÉ] bola uplatnená až na pojednávaní, ktoré sa konalo 9. septembra 2022, pričom konanie na okresnom súde sa začalo skôr, a to už 20. júna 2012. Ústavný súd konštatuje, že ide o skutkové okolnosti a v tomto smere nie je relevantné, či sťažovateľ mal alebo nemal právnické vzdelanie. Najvyšší súd konštatoval, že medzi sťažovateľom a [REDAKOVANÉ] bol priateľský vzťah, ktorý ale nebol takej intenzity, aby bolo možné hovoriť o vzťahu blízkych osôb podľa § 116 Občianskeho zákonníka. Ústavný súd konštatuje, že argumentácia najvyššieho súdu týkajúca sa skutočnosti, že vzťah medzi sťažovateľom a [REDAKOVANÉ] nemal intenzitu vzťahu blízkych osôb podľa § 116 Občianskeho zákonníka, neporušuje označené práva sťažovateľa. Najvyšší súd v tejto súvislosti uviedol, že v prospech tohto názoru svedčilo napríklad poskytnutie pôžičky sťažovateľom [REDAKOVANÉ] za zmluvné úroky, čo sa súdu javilo ako neštandardné. Dôkazom toho, že nešlo o blízke osoby bola aj skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] urobila ponuku na predaj spoluvlastníckeho podielu vo vzťahu k podielovému spoluvlastníkovi (hoci nesprávne) [REDAKOVANÉ] (bod 12 odôvodnenia).

36. Ústavný súd zastáva názor, že dovolací súd sa ústavne udržateľným spôsobom vysporiadal aj s otázkou nesplnenia ponukovej povinnosti na uplatnenie predkupného práva voči ostatným spoluvlastníkom, keď uviedol, že jednostranný právny úkon prevodkyne o zamýšľanom prevode nehnuteľností na sťažovateľa bol vykonaný voči nesprávnej osobe. Zo skutkového stavu zisteného súdmi vyplynulo, že [REDAKOVANÉ], voči ktorej bola urobená ponuka, nebola vlastníčkou

predmetných nehnuteľností. A pokiaľ aj bola v rozhodnom čase zapísaná v katastri nehnuteľností, tak prevodkyňa [REDAKOVANÉ] vedela, že to je chybný zápis, keďže bola účastníčkou súdnych konaní, kde bolo potvrdené práve vlastníctvo žalobcov 1, 2 k predmetným nehnuteľnostiam. Podľa názoru ústavného súdu urobenie ponuky voči nesprávnej osobe a vyhlásenie nevlastníka podielu na sporných nehnuteľnostiach o nevyužití zákonného predkupného práva nemôžu byť považované za splnenie ponukovej povinnosti na uplatnenie predkupného práva (bod 12.1 odôvodnenia).

37. Najvyšší súd uzavrel, že dovolanie sťažovateľa uplatnené podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie sťažovateľa zamietol (§ 448 CSP).

38. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti neidentifikoval žiaden skutkový ani právny dôvod odchyliť sa od záverov vyslovených v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu. Ústavný súd preskúmal obsah napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a nezistil žiadnu pochybnosť o jeho ústavnej konformite.

39. Názor najvyššieho súdu, že zo strany prevodkyne [REDAKOVANÉ] nebola splnená ponuková povinnosť z predkupného práva podľa § 140 Občianskeho zákonníka voči žalobcom 1 a 2 a že medzi sťažovateľom a [REDAKOVANÉ] nebol vzťah takej intenzity, ktorý by napĺňal znaky blízkych osôb podľa § 116 Občianskeho zákonníka, považuje ústavný súd vzhľadom na skutkový stav zistený okresným súdom (body 24, 24.1, 24.2, 24.3 odôvodnenia rozsudku okresného súdu) a krajským súdom (body 32, 33 a 34 rozsudku krajského súdu) za ústavne udržateľný.

40. Ústavný súd konštatuje, že prevodkyňa [REDAKOVANÉ] v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy so sťažovateľom mala vedomosť nielen o tom, ako rozhodol odvolací súd v konaní vedenom pod sp. zn. 6Co/70/2009, ale proti tomuto rozhodnutiu podala aj dovolanie. Teda mala vedomosť o tom, že skutočnými podielovými spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností sú žalobcovia 1 a 2. Nie je možné ospravedlniť nerealizovanie predkupného práva voči žalobcom 1 a 2 ani zo zdravotných dôvodov, a to najmä za stavu, že sama [REDAKOVANÉ] na pojednávaní v predmetnej veci povedala, že v súdnom konaní pod sp. zn. 5C/284/2007 žiadala žalobcov 1 a 2 o vyplatenie náhrady za užívanie a náhrady za zbúranie starého domu, teda mala vedomosť o reálnom užívaní nehnuteľností práve žalobcami 1 a 2. Z uvedeného vyplýva, že bolo porušené predkupné právo žalobcov 1 a 2.

41. Pokiaľ ide o zistené nedostatky v spoločnom hospodárení sťažovateľa a [REDAKOVANÉ], ústavný súd ďalej uvádza, že nemožno považovať za spoločné hospodárenie, ak náklady na domácnosť hradí jeden z partnerov sám, pričom druhý partner mu požičal finančné prostriedky aj s úrokmi na úhradu nákladov spojených s bývaním. Dokonca nehnuteľnosti neboli predané sťažovateľovi ani za cenu úhrady pôžičky s úrokmi, ale za nižšiu sumu, v dôsledku čoho zostala [REDAKOVANÉ] naďalej dlžníčkou sťažovateľa. Ústavný súd konštatuje, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že sťažovateľ a [REDAKOVANÉ] mali priateľský vzťah, ktorý ale nemal intenzitu vzťahu blízkych osôb podľa § 116 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené považuje ústavný súd závery najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho za ústavne udržateľné.

42. Ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľom uplatnené námietky sú nedôvodné a nesignalizujú takú priamu príčinnú súvislosť s možným porušením označených práv, na základe

ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol vysloviť ich porušenie.

43. Vychádzajúc z uvedeného, pri predbežnom prerokovaní ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

III.3. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

44. V tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta, že postupom Okresného súdu Nitra (pôvodne Okresného súdu Topoľčany) v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/240/2012 došlo k porušeniu označených práv, keďže súdne konanie sa začalo ešte v roku 2012.

45. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu alebo iného štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017).

46. V súvislosti s uvedeným ústavný súd opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 138/04).

47. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

48. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Predmetné právne názory ústavného súdu sú akceptované aj judikatúrou ESLP vo veciach Obluk

proti Slovenskej republike (rozsudok z 20. 6. 2006, č. 69484/01, body 61 až 65) a Mazurek proti Slovenskej republike (rozsudok z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

49. Posudzujúc uvedené kritériá (prihliadajúc na význam veci pre sťažovateľa), ústavný súd zistil, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti na s. 5 uviedol, že napadnuté konanie je právoplatne skončené. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené a stalo sa právoplatným 23. septembra 2025. Ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 24. novembra 2025, teda po právoplatnom skončení súdneho konania, v ktorom sťažovateľ namieta zbytočné prietahy a neprimeranú dĺžku. To znamená, že ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená v čase, keď stav právnej neistoty sťažovateľa už bol odstránený.

50. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v čase, keď okresný súd už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvňovať priebeh konania, prípadne prietahy v ňom.

51. Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (napr. IV. ÚS 517/2021) považuje za potrebné dodať, že pri hodnotení toho, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ESLP posudzuje dĺžku konania ako celok bez ohľadu na jednotlivé fázy konania (pozri napr. o. i. rozsudky ESLP vo veciach *Bubláková proti Slovenskej republike* z 15. 2. 2011, *Čičmanec proti Slovenskej republike* z 28. 6. 2016). Treba však podotknúť, že ESLP vo svojom rozhodovaní koná proti Slovenskej republike ako porušovateľovi práv a z toho dôvodu posudzovaná dĺžka konania ako celok je relevantná. Pri posudzovaní veci ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy ústavný súd koná proti konkrétnemu porušovateľovi práv sťažovateľa v čase podania ústavnej sťažnosti. Ak sťažovateľom označený porušovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti vo veci sťažovateľa už rozhodol, nemohol v čase podania sťažnosti porušovať právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov za predpokladu, že sa mu vec súdom vyššej inštancie nevrátila na ďalšie konanie.

52. Sťažovateľ mal dostatočný časový priestor napadnúť ústavnou sťažnosťou porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v čase, keď porušovateľ mal dispozíciu s vecou, a nie až *ex post*, keď už dĺžku konania (vzhľadom na skončenie veci u neho) nemohol porušovateľ nijako ovplyvniť. Ak účelom ústavnej sťažnosti je zjednanie nápravy smerujúcej k ukončeniu (prietahovej) veci v primeranej lehote, a tým k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, nemožno na výsledok nahliadať len cez prizmu primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré by nemalo byť ponímané ako výsledok a cieľ tohto konania, ale ako dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04). Ústavný súd však pri konkrétnych okolnostiach úplne nevyklučuje aj spočítavanie dĺžky konania u rôznych porušovateľov (napr. IV. ÚS 81/2019, I. ÚS 103/2019, I. ÚS 282/2019), v tomto konkrétnom prípade však o taký prípad nejde (m. m. I. ÚS 32/2024).

53. Na tomto skutkovom základe v súlade s citovanou judikatúrou ústavný súd dospel k záveru, že k namietanému porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny

a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase podania ústavnej sťažnosti postupom okresného súdu už nemohlo dochádzať, a preto ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti pre zjavnú neopodstatnenosť

54. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uvedených v ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutých rozhodnutí, priznanie finančného zadosťučinenia, návrh na odklad vykonateľnosti, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu